

Hantering av disciplinära ärenden rörande studenter

Dessa riktlinjer har fastställts av rektor 2021-12-21 och gäller från samma datum.

Dnr HS 2021/1120

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Förebygga fusk.....	3
	2.1 Förebygga plagiat.....	3
3	När blir det ett disciplinärende?	4
	3.1 Vilseledande är en handling som innebär fusk.....	4
	3.2 Aspekter av fusk	5
4	Hantering vid misstänkt fusk.....	5
	4.1 Misstanke om fusk vid salstentamen.....	5
	4.2 Misstanke om fusk vid inlämningsuppgift eller examensarbete	6
5	Utredning av misstanke om fusk.....	6
	5.1 Anmälan till rektor.....	7
	5.2 Högskolans disciplinnämnd	7
6	Beslut i ett disciplinärende	7
	6.1 Beslut av rektor.....	7
	6.2 Beslut av disciplinnämnd	7
	6.3 Beslut om varning eller avstängning	8
7	Under pågående disciplinärende	8
8	Överklagande	9
9	Dokumentet gäller från	9

1 Inledning

Det är av stor vikt att alltid värna utbildningens kvalitet och trovärdighet. Det är därför angeläget att Högskolan i Skövde (Högskolan) förebygger att fusk förekommer, men även att Högskolan vidtar disciplinära åtgärder mot de studenter, inklusive doktorander, som ändå fuskar. Vilka disciplinära åtgärder som får vidtas anges i 10 kap. högskoleförordningen (1993:100).

2 Förebygga fusk

Att upptäcka och anmäla fusk är viktigt, men minst lika viktigt är att förebygga så att fusk inte inträffar. Grundläggande i detta sammanhang är att studenterna får korrekt och aktuell information om såväl tillåtna som otillåtna aktiviteter. Informationen ska lämnas både skriftligt och muntligt. Den skriftliga informationen ska finnas tillgänglig på Högskolans webbsidor, exempelvis på Studentportalen och på lärplattformen Canvas.

Studenten har alltid själv ett ansvar för att ta del av den information som finns om vad som är tillåtet vid examination. Eftersom villkor och regler kan variera mellan olika kurser är det angeläget att involverade lärare försäkras om att studenterna är informerade om vad som gäller för den aktuella examinationen. Tydlig information bör ges exempelvis om vilka hjälpmedel som är tillåtna och på vilka sätt uppgifterna ska lösas. Det är också viktigt att det klart framgår i vilken grad ett samarbete är tillåtet. Om samarbetet inte är tillåtet, ska det klargöras att alla som är inblandade i ett otillåtet samarbete kan göra sig skyldiga till fusk.

2.1 Förebygga plagiat

En vanlig typ av fusk är plagiat, dvs. att studenten skriver av andras texter utan att ange källa, eller återger texter exakt eller nästan exakt utan att citera eller ange referens. Varje lärare som delar ut uppgifter, handleder examensarbeten och annan examination, måste påminna studenterna om de regler som gäller för återanvändning av information.

Om misstanke om fusk uppkommer och misstankarna gäller uppgift där kursansvarig, handledare eller examinator har insyn i processen, är det viktigt att försöka förhindra fusk. Lärare som misstänker felaktigheter i referenserna i ett pågående arbete bör genast kontakta studenten för diskussion. Syftet är dels att ge studenten möjlighet att kommentera sitt beteende, dels att informera om Högskolans regelverk gällande fusk. Plagiat i ett färdigt examensarbete eller i en färdig inlämningsuppgift, som av läraren, examinatorn eller avdelningschefen bedöms som ett medvetet försök från studentens

sida att på ett otillåtet sätt utnyttja information, ska skyndsamt anmälas till rektor.

Det är alltid studenten själv som är ensamt ansvarig för arbetets innehåll, även om handledaren har manus under processens gång. Studenter som skriver examensarbeten i grupp betraktas som gemensamt ansvariga för arbetet.

3 När blir det ett disciplinärende?

En grundad misstanke om förseelse enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen ska skyndsamt anmälas till rektor. Av högskoleförordningen framgår att en förseelse omfattar mer än bara fusk. Det kan vara störande av undervisning, störande av annan verksamhet vid Högskolan eller trakasserier enligt diskrimineringslagen. När det finns en grundad misstanke om någon av dessa förseelser ska en anmälan ske. Oavsett förseelsens karaktär så hanteras ärendena i en likartad process.

Av 10 kap. 1 § högskoleförordningen framgår följande:

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
2. stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan,
3. stör verksamheten vid högskolans bibliotek eller annan särskild inrättning inom högskolan, eller
4. utsätter en annan student eller en arbetstagare vid högskolan för sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i 1 kap. 4 § diskrimineringslagen.

Vidare anges att disciplinära åtgärder inte får vidtas senare än två år efter det att förseelsen har begåtts.

3.1 Vilseledande är en handling som innebär fusk

I högskoleförordningen används termen "vilseleda" om en misstänkt handling. Högskoleförordningens skrivning "försöker vilseleda" pekar även på att det krävs ett uppsåt, d.v.s. ett medvetet agerande från studentens sida, för att handlingen ska betraktas som fusk. Studenten ska alltså avsiktligt ha försökt att fuska.

Försök till vilseledande kan uppstå i olika situationer, exempelvis om en student:

- Använder otillåtna hjälpmedel i skrivsalen (böcker, anteckningar, mobiltelefoner, otillåten räknare och liknande).

- Samarbetar med annan student eller person vid individuella prov, t.ex. en hemtentamen, fastän samarbete inte är tillåtet.
- Justerar eller kompletterar i en bedömd och återlämnad skrivning, men hävdar att ändringar inte har gjorts.
- Använder sig av skrivningar och material från olika källor, t.ex. webben, utan att referens anges (plagiat).

3.2 Aspekter av fusk

Nedan anges några aspekter som är betydelsefulla när det gäller vad som ska betraktas som fusk. Högskoleförordningens skrivning ”försöker vilseleda” innebär inte nödvändigtvis att försöket måste lyckas; det är tillräckligt att ett försök görs. Däremot räcker det inte med bara en förberedelse för att vilseleda, t.ex. att en student har kommit överens med en annan student om att samarbeta på ett otillåtet sätt, men inte har gått till handling. Handlingen som lett till fusk ska ingå i tentamen, examensarbete eller annan uppgift som examineras, d.v.s. ingå i ett sammanhang där en studieprestation ska bedömas. Detta innebär att t.ex. manus, utkast eller liknande inte betraktas som ett prov eller en studieprestation som ska bedömas.

En handling måste inte påverka betygsättningen positivt för att klassas som fusk. Även en handling som har en negativ påverkan på studentens resultat, t.ex. genom användande av en fusklapp med sakfel, kan klassas som fusk.

Det krävs inte att fusket görs för egen vinning. När en student på ett otillåtet sätt hjälper en annan student eller avslöjar lösningar vilseleder såväl den som tar emot hjälp som den som ger sådan hjälp.

Att studenten inte tagit del av gällande regler betraktas inte som en förmildrande omständighet.

4 Hantering vid misstänkt fusk

Hantering vid misstänkta fuskärenden utgår från 10 kap. 9 § högskoleförordningen vari anges att: ”Grundad misstanke om sådan förseelse som anges i 1 § skall skyndsamt anmälas till rektor”.

Ordet ”skall” innebär att det föreligger en anmälningsskyldighet. Normalt görs anmälan av berörd avdelningschef vid institution, eller vid salstentamen, av ansvarig för tentamensadministrationen vid Högskolan, men en anmälan till rektor om misstänkt fusk kan i princip göras av vem som helst.

4.1 Misstanke om fusk vid salstentamen

Vid skriftlig tentamen gäller dokumentet ”Ordningsregler för studenter vid salstentamen”. Vid misstanke om fusk vid tentamen ska

tentamensvakten rapportera detta till den som ansvarar för tentamensadministrationen vid Högskolan.

4.2 Misstanke om fusk vid inlämningsuppgift eller examensarbete

Enskild lärare som misstänker ett avsiktligt försök till vilseledande vid inlämningsuppgift eller liknande examinationsform ska snarast informera examinator och avdelningschef. Tillsammans bestämmer lärare, examinator och avdelningschef den fortsatta hanteringen. Vanligen innebär det att närmare ta reda på om misstanken kan betraktas som grundad.

5 Utredning av misstanke om fusk

För att institutionen (lärare, examinator, avdelningschef) ska kunna bedöma om det föreligger en grundad misstanke om fusk krävs att den uppkomna misstanken utreds närmare, innan beslut om anmälan fattas. Denna utredning bör inkludera ett samtal med studenten. Utgångspunkten ska inte vara att det är ett ”förhör”, utan samtalet ska ge studenten möjlighet att själv redogöra för den misstänkta förseelsen.

Om samtalet med studenten, jämte övrigt utredningsarbete i ärendet (handlingar, vittnesuppgifter, etc.) gör att misstanken anses grundad, ska en anmälan skyndsamt lämnas till rektor¹. Det ligger inte i utredarens uppgift att reda ut bevisningens styrka eller eventuell förekomst av förmildrande omständigheter.

Det är viktigt att bland annat tänka på följande:

- Varje ärende ska hanteras skyndsamt och på ett korrekt sätt.
- Hänsyn ska tas till individens rättssäkerhet och rätt till integritet. Är flera studenter inblandade kan det vara lämpligt att föra samtalen enskilt med var och en.
- Inte röja studentens identitet bland medarbetare som inte är direkt berörda av ärendet, om inte särskilda skäl finns.
- Inte utgå från att fusk ägt rum, utan inledningsvis fokusera på studentens egna förklaringar till det inträffade.
- Varje kontakt med olika parter i ärendet ska dokumenteras, liksom övriga åtgärder av vikt.
- Upplýsa studenten om att grundad misstanke om försök till fusk anmäls till rektor.

¹ Anmälan ställs till rektor, men lämnas in till registrator, antingen per e-post, registrator@his.se, eller som fysiska handlingar.

- Informera studenten om att ärendet kan leda till varning eller avstängning och att beslut fattas av rektor eller disciplinnämnden.

5.1 Anmälan till rektor

Anmälan om grundad misstanke om fusk sker på blanketten ”Anmälan av disciplinärende till rektor”. Anmälan ska innehålla en utförlig beskrivning av den misstänkta förseelsen, inkluderande vad som framkom i samtalet med studenten, eventuella vittnesuppgifter, kopia på tentamen, kopierade texter samt övriga relevanta handlingar i ärendet. Studenten får ta del av anmälan i sin helhet samt möjlighet att yttra sig.

5.2 Högskolans disciplinnämnd

En disciplinnämnd ska enligt 10 kap. 3 § högskoleförordningen finnas vid varje högskola. Disciplinnämnden ska bestå av rektor som ordförande, en lagfaren ledamot som ska vara eller ha varit ordinarie domare och en företrädare för lärarna vid högskolan. Studenterna har rätt att vara representerade med två ledamöter. På Högskolans webbsidor (studentportalen och internwebben) finns information om aktuella ledamöter och kontaktuppgifter.

6 Beslut i ett disciplinärende

Ett ärende om misstänkt fusk som anmälts till rektor kan beslutas av rektor eller lämnas vidare till disciplinnämnden för prövning.

6.1 Beslut av rektor

Rektor ska, i förekommande fall efter samråd med den lagfarna ledamoten, avgöra om ärendet ska

- lämnas utan vidare åtgärd,
- resultera i en varning av rektor, eller
- lämnas till disciplinnämnden för prövning.

Ett beslut av rektor om varning kan inte överklagas. Studenten kan däremot begära att rektors beslut prövas av disciplinnämnden.

6.2 Beslut av disciplinnämnd

Vid disciplinnämndens sammanträde ges anmälaren respektive studenten möjlighet att muntligen redogöra för den misstänkta förseelsen och får även svara på frågor från nämndens ledamöter.

Studenten har rätt att närvara när andra uttalar sig inför nämnden, om inte särskilda skäl talar emot det.

Disciplinnämnden kan bland annat besluta om de disciplinära åtgärderna varning och avstängning (se mer nedan), eller besluta att lämna ärendet utan vidare åtgärd.

Besked om nämndens beslut förmedlas till studenten och anmälaren efter avslutat sammanträde. Om beslutet avser varning eller avstängning bifogas en överklagandehänvisning. När protokollet är färdigställt skickas det till studenten, anmälaren och ledamöterna i disciplinnämnden.

6.3 Beslut om varning eller avstängning

6.3.1 Varning

Ett beslut om varning är en disciplinär åtgärd som markerar att den anmälda händelsen har passerat gränsen för vad som är tillåtet. En varning innebär dock inte någon begränsning i studentens möjligheter att studera på Högskolan.

Om studenten åter blir anmäld för fusk eller annan disciplinär förseelse kan varningen komma att vägas in i bedömningen.

6.3.2 Avstängning

Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid Högskolan. Studenten mister även tillträde till Högskolans lokaler, utrustning och olika system. Centrala studiestödsnämnden samt berörda organ inom Högskolan underrättas alltid om ett beslut om avstängning. Med berörda organ menas exempelvis avdelningschefen vid den institution där studenten är registrerad, avdelningen för service, IT och säkerhet, avdelningen för utbildnings- och studentstöd samt Högskolans Ladok-ansvarige.

Ett beslut om avstängning ska tillämpas genast, om inte annat anges i beslutet. En avstängning kan omfatta högst sex månader.

Normalt är tidsbokade besök hos Studentkåren, studenthälsan eller hos studie- och karriärvägledare tillåtna även under en avstängning.

7 Under pågående disciplinärende

Studenten får fram till dess att disciplinärendet har avgjorts fortsätta att delta i undervisning, prov och annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Vad gäller den aktuella examinationen bör examinator välja att avvakta med denna tills en inledande utredning har genomförts. Om

utredningen friar studenten från misstanke om fusk bedöms examinationsuppgiften av examinator enligt samma bedömningsgrunder som gäller för övriga studenter som genomfört uppgiften. Om en grundad misstanke om fusk kvarstår ska ärendet anmälas till rektor för vidare utredning och hantering. Examinationsuppgiften bedöms då inte förrän ärendet slutgiltigt har avgjorts.

Det är upp till examinator att bedöma i vilken grad rektors eller disciplinnämndens beslut påverkar examinationen. Om det har konstaterats att studenten har fuskat, kan examinator välja att betrakta provet som ogiltigt².

8 Överklagande

Studenten kan överklaga ett beslut av disciplinnämnden om varning eller avstängning till Förvaltningsrätten i Jönköping. Överklagandet ska vara skriftligt och ange det överklagade beslutet, den ändring av beslutet som begärs samt de skäl som åberopas för överklagandet. Överklagandet ska lämnas till Högskolan (registrator) senast tre veckor efter den dag då studenten fick del av beslutet, vilket oftast är samma dag som disciplinnämndens sammanträde.

Andra beslut av disciplinnämnden än beslut om varning och avstängning får inte överklagas.

Ett beslut av rektor om varning får inte överklagas. Studenten kan däremot begära att rektors beslut prövas av disciplinnämnden. Studenten ska informeras om denna rättighet.

9 Dokumentet gäller från

Dessa riktlinjer är fastställda den 21 december 2021 och gäller från samma datum. Riktlinjerna ersätter dokumenten ”Riktlinjer för hantering av misstänkt fusk vid examination” från den 8 april 2014 (dnr HS 2014/144), samt ”Anvisningar för hantering av disciplinära ärenden rörande studenter” från den 7 april 2015 (dnr HS 2015/253), vilka därmed upphör att gälla.

² Se Jareborg, Nils, (2002), Disciplinansvar för studenter som fuskar eller stör. *Disciplinregler – konferens 16 oktober 2002*. Publicerad av Högskoleverket, 2002. S. 11.